

СМЕРТЬ ПИОНЕРКИ

Грозою освеженный,
Подрагивает лист,
Ах, пеночки зеленой
Двухоборотный свист!

Валя, Валентина,
Что с тобой теперь?
Белая палата,
Крашенная дверь.
Тоньше паутины
Из-под кожи щек
Тлеет скарлатины
Смертный огонек.

Говорить не можешь —
Губы горячи.
Над тобой колдуют
Умные врачи.
Гладят бедный ежик
Стриженных волос.
Валя, Валентина,
Что с тобой стряслось?
Воздух воспаленный.
Черная трава.

Почему от зноя
Ноет голова?
Почему теснится
В подъязычьи стон?
Почему ресницы
Обдувает сон?

Двери отворяются.
(Спать. Спать. Спать.)
Над тобой склоняется
Плачущая мать:

— Валенька, Валюша!
Тягостно в избе!
Я крестильный крестик
Принесла тебе.
Все хозяйство брошено,
Не поправишь враз,
Грязь не по-хорошему
В горницах у нас.
Куры не закрыты,
Свиньи без корыта,
И мычит корова
С голоду сердито.
Не противься ж, Валенька.
Он тебя не съест,
Золоченый маленький
Твой крестильный крест.

На щеке помятой
Длинная слеза...
А в больничных окнах
Двигается гроза.

Открывает Валя
Смутные глаза.

От морей ревучих
Пасмурной страны

Наплывают тучи,
Ливнями полны.

Над больничным садом,
Вытянувшись в ряд,
За густым отрядом
Двигается отряд.
Молнии, как галстуки,
По ветру летят.

В дождевом сиянии
Облачных слоев
Словно очертанье
Тысячи голов.

Рухнула плотина —
И выходят в бой
Блузы из сатина
В синьке розовой.

Трубы. Трубы. Трубы
Подымают вой.

Над больничным садом,
Над водой озер
Двигутся отряды
На вечерний сбор.

Заслоняют свет они
(Даль черным-черна),
Пионеры Кунцева,
Пионеры Сетуни,
Пионеры фабрики Ногина.

А внизу склоненная
Изнывает мать:
Детские ладони
Ей не целовать,

Духотой спаленных
Губ не освежить,
Валентине больше
Не придется жить.

— Я ль не собирала
Для тебя добро:
Шелковые платья,
Мех да серебро?
Я ли не копила,
Ночи не спала,
Все коров доила,
Птицу стерегла,
Чтоб было приданое,
Крепкое, не драное,
Чтоб фата к лицу —
Как пойдешь к венцу!
Не противься ж, Валенька!
Он тебя не съест,
Золоченый маленький
Твой крестильный крест.

Пусть звучат постылые
Скудные слова,
Не погибла молодость —
Молодость жива!

Нас водила молодость
В сабельный поход,
Нас бросала молодость
На Кронштадтский лед.

Боевые лошади
Уносили нас,
На широкой площади
Убивали нас.

Но в крови горячечной
Подымались мы,

Но глаза незрячие
Открывали мы.

Возникай, содружество
Ворона с бойцом,
Укрепляйся, мужество,
Сталью и свинцом,

Чтоб земля суровая
Кровью истекла,
Чтобы юность новая
Из костей взошла,

Чтобы в этом крохотном
Теле — навсегда
Пела наша молодость,
Как весной вода.

Валя, Валентина,
Видишь, на юру
Базовое знамя
Вьется по шнуру,

Красное полотнище
Вьется над бугром.
«Валя, будь готова!» —
Восклищает гром.

В прозелень лужайки
Капли как польют!
Валя в синей майке
Отдает салют.

Тихо подымается,
Призрачно легка,
Над больничной койкой
Детская рука.

«Я всегда готова!» —
Слышится окрест.
На плетеный коврик
Упадает крест.
И потом бессильная
Валится рука —
В пухлые подушки,
В мякоть тюфяка.

А в больничных окнах
Синее тепло,
От большого солнца
В комнате светло.

И, припав к постели,
Изнывает мать.

За оградой пеночкам
Нынче благодать.

Вот и все!

Но песня
Не согласна ждать.

Возникает песня
В болтовне ребят.

Подымает песню
На голос отряд.

И выходит песня
С топотом шагов

В мир, открытый настежь
Бешенству ветров.

1932

eduard bagrickij: smrt pionýrky

Valjo, Valentino
jaké to máš hoře!
Bílé stěny, židle
nemocnické lože.
Jako pavučinka
je života nit
jak pavouk tě svírá
spády horká síť.

Mluvit již nemůžeš
tvoje tělo hoří.
Čarují nad tebou
chudáci doktoři.
Hladí tě po tváři
tvé střžené vlasy.
Valjo, Valentino
nevyvážeš asi.
Vzduch je dusný vedrem
trávu slunce páli.
Proč tě hlava trápí?
Proč tě všechno bolí?
Proč ti tlučí srdce
a nemůžeš se smát?
Pročpak tvoje víčka
chystají se spát?

Teď zaskříply dveře
a nejsi už sama
nad tebou se sklání
starosilivá máma.

— Valjo, Valentino
je oli smutno, viš
přišla jsem za tebou
přinesla ti kříž.
Nechce se mi dělat
v chalé hospodařil
všude samá špína
nemohu nic vařit.
Kučat si nevšimnu
stepice jsou všady.
A ta kráva v chlévě
smutně bučí hlady.
Přítul se ke mně Valjo
přítul se ke mně blíž
copak ti může škodit
ten pozlacený kříž?

Z očí kanou slzy
na vrásčité lice
bouře se již blížil
k stěnám nemocnice.

Probouzí se Valja
hledí do světnice.

Z dalekánských moří
ve tmě černých mraků
letí bouře blíž
jako hejno ptáků.

A nad nemocnici
dešť se slaví v řadu.
A za jednou četou
kráčí druhá vzadu.
Blesky jako šátky
letí přes zahradu.

A v dešťovém světle
z těžkých mraků bouře
jak by bylo vidět
z lidských tváří moře.

Vycházejí nyní
v bluzách z bouře lkané
pionýři Moskvy
nad nimi zůt pláne.
Trubky, trubky, trubky
jsou již rozehrané.

A nad nemocnici
kde nemijí čas
sbírají se čety
na večerní sraz.
Začlání světlo
jako mraza svíci
ze všech ulic Moskvy
mláďí prákopníci.

Dole slzy kanou
na matčinu tvář
dětská hlava klesá
zpátky na polštář.

Tenké pavučinky
roztrhla se síť
Valja, Valentina
nebude již žít.

— Nač jsem ti má dcero
svou lásku dala
a nač jsem ti dcero
peři sama drala.

Nač jsem ti sbírala
barevné šátky
noci jsem nespala
po celé svátky.
A krávy došla
hlídala slepice
abych se dočkala
až půjdeš k muzice!
Tak neprotiv se Valjo
a přítul se jen blíž
copak ti může škodit
ten pozlacený kříž?
snad zni jenom hůse
obyčejný hlas.
Mláďí je však živo
mláďí žije zas.

Nám vešlo mláďí
jiti na smrt, hlad
nám vešlo mláďí
bít se za Kronštat.

Bili jsme se v boji
jako z oceli
neumřel z nás nikdo
na své posteli.

Padali jsme někdy
a vstávali zas.
Otvírali oči
smrti na pospas.

Naše mužnost rostla
krví, železem
naše mláďí kvetlo
prachem, olovem.

A naše krev tekla
na žiznivou zem
aby nově mláďí
bylo vítězem.

Aby v novém mláďí
byla pevná shoda
aby hřmělo s námi
jak na jaře voda.

Valjo, Valentino
nebylo to snem
prapor republiky
vztyčen oddílem.
Rudý prapor letí
s hory do oblak.
— Valjo připravená?
zeptá se tě mrak.

Dole na zahradě
začnou louky kvést
Valja v modrém šátku
vlajce vzdává čest.
Pozvedá se těše
lehce nahoru
dětská ruka vzdává
pocínu praporu.

»Vždy připravená!
a nahýbá se blíž.
Pak na podlahu padá
jen pozlacený kříž.
A nevidí nic Valja
již zhasla její tvář
a hlava těše padá
do hlubin na polštář.

A slunce zase páli
v celé zahradě
slunce světa svítí
v celé přírodě.

Matka těše vzlyká
v slánách nemocnice.
Ale venku radost
sahá na petlice.
Tak a to je vše.

Ale nová píseň
se přec musí znát
musí vznikat píseň
a dělí ji hrát

zpívají ji všechny
nežli půjdou spát.
A vychází píseň
v jejich pochodu
do světa jde přinést
novou úrodu.

Přeložil Jiří Weil.

Příloha č. 3

Smrt pionýrky

Když se bouře přizene,
osvěží se list.
Slyš pěničky zelené
roztomilý svist!

Co je s tebou, Valko,
dívče milené?
Bílá nemocnice.
Dveře natřené.
Jako pavučina —
ještě tenčeji —
oheň spály plave
na obličejí.

Nemůžeš říci slova,
rty máš spálené.
Lékaři jsou tady
od bílého dne.
Ostříhané vlasy
hladí děvčeti.
Valko, Valentino,
pověz, co je ti?
Vzduch je rozžhavený,

tráva povadla.
Proč je horkem nyní
hlava tolik mdlá?
Proč jen se chce ze rtů
vyrvat sténání?
Proč to stále víčka
vábí ke spaní?

Kdosi vchází . . .
(Spát. Spát. Spát.)
Slyšíš nad postelí
starou matku štkát?

»Valko, Valušenko,
k tobě jsem dnes šla,
z domu křížek od křtu
jsem ti přinesla.

Hospodářství hyne,
pustne rodný dům,
slípky třeba zavřít,
dát žrát vepříkům.
Kráva hladem zlostně
bručí ve chlévě,
v naší jizbě doma
plno špíny je.
Vezmi si jej, Valko!
Bože, což tě sní

pozlacený křížek
od křtu schovaný?«

Dlouhá slza brázdí
tváře uvadlé . . .
V oknech nemocnice
kráčí bouře, hle!
Valka otvírá
svoje oči mdlé.

Od pochmurné země,
tam, kde moře řve,
s hukotem se valí
mraky deštové.

V oknech ožívuje
nemocniční sad:
k hustým řadám nový
přidává se řad.
Blesky jako stuhy
zřít se mihotat.

Tam, kde mraky deště
prostupuje zář,
masu rozmnožuje
stále nová tvář.

Zřítily se hráze —

bojovati jdou
bluzy ze satenu
modří bouřlivou.
Trubky. Trubky. Trubky.
K shromáždění zvou.

V oknech nad zahradou
kde hluk bouře zní,
řady navštívit jdou
schůzi večerní.

Zastínili slunce,
zatopili den
pionýři, pionýrky,
druzi z továren.

Matka mučí nakloněna
stojíc nad lůžkem:
dotknout se těch dětských
rukou aspoň rtem!
Kéž by horečné rty
mohla osvěžit!
Valka, její děvče,
nebude už žít.

»Dobro jsem ti přála
každického dne,
náramek a kožich,

šaty hedvábné.
Nastarala jsem se,
pozdě spávat šla,
dojila jsem krávy,
slípky chránila,
aby byla celá
výbava, bys měla
závoj na tváři
cestou k oltáři.
Vezmi si jej, Valko!
Bože, což tě sní
pozlacený křížek
od křtu schovaný?«

Zněte, hluchá slova —
zašly vaše dny!
Mládí nezhnulo,
žijí jeho sny!

Mládí vodilo nás
v boje na bodlo,
na kronšadský led nás
mládí vrhalo.

Koně vojenští v boj
nosívali nás,
na náměstí širém
ubíjeli nás.

Ale v horké krvi
jsme se zvedali,
oslepené oči
otevírali.

Svazek borce s ptákem
nechť se zocelí,
mužnost nechť se zpevní
chladnou ocelí!

Aby země syrová se
krví zalila,
aby nové mládí
z kostí zrodila.

Aby neustále
v krvi našich těl
jako jarní vody
mládí zpěv jen zněl.

Valko, Valentino,
slyšíš, pohlédni:
vítr praporem tam
bije na stěžni.

Velký rudý prapor
vlaje na kopci.

»Valko, připrav se!« hlas
v bouři burácí.

Padající kapky
září svitem hvězd.
V modré mdlobě bouře
Valka vzdává čest.

Nad pokrývkou bílou
jako přízrak v snu
vidět zvedati se
ruku Valčinu.

»Vždy jsem připravena!«
slyšet zašeptat . . .
Na koberec k lůžku
malý křížek spad.
Pak, jak podkosena,
ruka Valčina
na peřinu klesá
mrtvá, nehybná.

V oknech nemocnice
modrá dál a klid.
Velké slunce vrhá
do pokoje svět,

Na Valčině lůžku
stará matka štká . . .

To je vše.
Však píseň
nikdy nečeká.

Píseň narodí se
v dětském žvanění,
píseň oddíl začne
zpívat v nadšení,
píseň, v zvuku kroků
zvedajíc se, zní
do světa, jenž otevřen je
větrů běsnění.

1932.

Пříloha č. 4

ЛЕВЫЙ МАРШ

(МАТРОСАМ)

Разворачивайтесь в марше!
Словесной не место кляузе
Тише, ораторы!
Ваше

слово,
товариш маузер.
Довольно жить законом,
данным Адамом и Евой.
Клячу историю загоним.
Левой!
Левой!
Левой!

Эй, синемлузые!
Рейте!
За океаны!
Или
у броненосцев на рейде
ступлены острые кили?!
Пусть,
оскалясь короной,
вздыхает британский лев вой.
Коммуне не быть покоренной.
Левой!
Левой!
Левой!

Там
за горами гóря
солнечный край непочатый.
За голод,
за мора море
шаг миллионный печатай!
Пусть бандой окружат нанятой,
стальной изливаются леевой, —
России не быть под Антантой.
Левой!
Левой!
Левой!

Глаз ли померкнет орлий?
В старое ль станем пялиться?
Крепи
у мира на горле
пролетариата пальцы!
Грудью вперед бравой!
Флагами небо оклеивай!
Кто там шагает правой?
Левой!
Левой!
Левой!

1918

Vladimír Majakovskij: Levý

pochod

Rozvíňte řady.
Teď není kdy už na písemné vády.
Ticho, řečníci.
Řeč vaše,
soudruzi,
budiž: mauser.
Dosti života po zákonu,
ježž dali Adam a Eva.
Levá.
Levá.
Levá.

Hoj, modrobluzi!
Vyplujte!
Za oceány!
Či snad
pancéřové ostře kýly
na rejdě ztupeny byly?
Ať,
oháněje se krcuncu,
lev britský počíná výt:
komunu nemohou pokořiti.
Levá.
Levá.
Levá.

Tam
za horami hora,
kraj slunečný a nedotčený.
Za hlad,
za moře moru
necht náš krok milionů se tam vtiskne.
Ať lupičskou jsme obklíčeni shodou,
přec síla ocele nám v paže tryskne,
Rusko nebude pod Dohodou.
Levá.
Levá.
Levá.

Zhasnou-li orlí oči?
Kdo ještě se po starém točí?
Sevřete se
u hrdla světa
proletariátu prsty!
Vpřed hruď zdravou!
Nebesa zastiňte rudými prapory!
Kdo že tam kráčí pravou?
Levá.
Levá.
Levá.

Z ruského přel. Jiří Weil.

Příloha č. 6

LEVÝ POCHOD

(*Námořníkům*)

Rozvinujte se v pochod!
Teď za slovní pletichy — pausu!
A vy tam, řečníci,
ticho!
Slovo má
soudruh Mauser.
Dost jsme už v zákonech kysli,
které dal Adam a Eva.
Zaženem dějin klisny!
Levá!
Levá!
Levá!

Hej, modrobluzí!
V oceány!
Plujte!
Nebo snad byly
křižníkům vylámány
na rejdách ostré kýly?
Ať britský lev se do řevu dá,
až zježí se mu hřívá.
Komuna — ta se nepoddá!
Levá!
Levá!
Levá!

Překročte
hoře horu,
tam slunečný kraj leží ladem.
Ať za hlad,
za moře moru
své milionové kroky kladem.
Ať obkličují nás hordou,
jež železnou lávu plivá.
Rusko nebude pod Dohodou!
Levá!
Levá!
Levá!

Že po orlím zraku je veta?
Kdo šilhá tu po návratu?
Sevřete
hrdlo světa,
prsty proletariátu!
Vpřed hrudí zdravou!
Ať nebe se v praporech slévá!
Kdo to tam kráčí pravou?!
Levá!
Levá!
Levá!

